

בתי המשפט

פשר 000814/05		בבית המשפט המחוזי בחיפה	
בש"א 2928/06			
23/02/2006	תאריך:	כב' השופטת ב. גילאור- נשיאה	בפני:

בעניין:

רשם העמותות

ע"י ב"כ עוה"ד אייקין ובן-גבריאל

המבקש

- נ ג ד -

עמותת המטה למען א"י - חיפה והצפון (ע"ר)

ע"י מר אביעד ויסולי

המשיבה

ובעניין:

כונס הנכסים הרשמי, מחוז חיפה

החלטה

בפניי בקשה לפירוק עמותת המטה למען א"י – חיפה והצפון (ע"ר) (להלן – העמותה) אשר הוגשה על ידי רשם העמותות בתאריך 21.9.05 מכח סמכותו בהתאם לסעיף 50(א) לחוק העמותות, התש"ם – 1980 (להלן – חוק העמותות). העמותה הגישה ביום 19.2.06 התנגדות לבקשת הפירוק (בש"א 2928/06). ביום 20.2.06 התקיים דיון בבקשה בנוכחות הצדדים ומטעם העמותה הופיע מר ויסולי החתום על ההתנגדות בתוארו כיו"ר העמותה.

כעולה מבקשת הפירוק, בתאריך 25.1.00 נרשמה העמותה בפנקס העמותות ומטרותיה העיקריות הן "קידום וחיזוק ערכי הציונות. תמיכה בהתישבות העברית בארץ ישראל."

על פי המבקש, מאז נרשמה העמותה היא אינה נענית לדרישות המופנות אליה על ידי נציגי רשם העמותות להעברת מסמכים שונים, וזאת בניגוד לחובה המוטלת עליה בסעיף 38 לחוק העמותות. הפניות אל העמותה להמצאת מסמכים נעשו במספר מועדים בשנים 2002, 2004, ו-2005 הן ע"י המבקש והן על ידי משרדי רואי-חשבון הפועלים מטעמו לצורך בדיקה שוטפת של עמותות. בנוסף, בתאריכים 30.11.04 ו-9.5.05 נשלחו לעמותה התראות לפני פירוק בגין

מחדלה להמציא מסמכים כמתחייב בחוק העמותות. למרות כל אלה, טוען המבקש, לא המציאה העמותה לרשם העמותות את כל המסמכים שנדרשה להמציא ומחדלה זה של העמותה מונע מרשם העמותות להפעיל את סמכויות הפיקוח הנתונות לו. רשם העמותות אינו יכול לדעת האם העמותה מקדמת את מטרותיה והאם פעילותה היא בהתאם לחוק. אשר על כן, נטען כי יש לפרק את העמותה בגין העילות המנויות בסעיפים 49(1), 49(5) לחוק העמותות – היינו, מכיוון שהעמותה פועלת בניגוד לחוק, מטרותיה או תקנונה וכן משום שמן היושר ומן הצדק לפרקה.

העמותה טוענת כי אין מקום להיעתר לבקשת הפירוק. נטען כי הביקורת שבוצעה בה, על ידי משרדי רואי-חשבון שפעלו בשם רשם העמותות, נעשתה שלא כדין. זאת משום שאין רשם העמותות מוסמך למנות גורם חיצוני שאינו עובד-ציבור לצורך ביצוע הבדיקה. משרדי רואי-חשבון לא המציאו כתב מינוי כלשהו, והעמותה אינה חייבת להעביר לגורמים חיצוניים אלו מסמכים כלשהם. לאור מטרותיה של העמותה, יש חשש שהעברת מסמכים לגורמים חיצוניים הפועלים מטעם רשם העמותות תביא לחשיפתם בפני יריביה הפוליטיים. גם בהעברת המסמכים לרשם העמותות טמון חשש כזה, שכן הרשם מאפשר לציבור עיון גם במסמכים סודיים של העמותה שאינם נדרשים להיות גלויים לפי חוק העמותות. רשם העמותות לא העביר בעצמו דרישה להמצאת מסמכים. אם תועבר דרישה על ידו לעמותה – מוכנה העמותה להמציא לו את המסמכים.

עמותות הינן כלי חשוב לתיעול משאבים של פרטים לצורך קידום מטרות חברתיות. חוק העמותות מקנה לרשם העמותות כלים שונים על מנת לפקח על עמותות. פיקוח זה נדרש על מנת לצמצם עד כמה שניתן את אי הסדרים בעמותות ובאופן זה להגביר את אמון הציבור בהתאגדות מסוג זה. אחד מכלי הפיקוח הנתונים לרשם העמותות הוא סמכותו לדרוש מעמותה להמציא לו מסמכים והבהרות. ר' סעיפים 38, 38א, 51 לחוק העמותות וכן ב'צ' גרינברגר ונ' בן-תור דיני עמותות – להלכה ולמעשה (כרך א, התשס"ב) 18-15, 460-457.

אין בידי לקבל את טענת העמותה לפיה רשם העמותות אינו מוסמך לבצע בדיקות שוטפות לגבי התנהלות עמותות באמצעות גורמים בסקטור הפרטי, כגון משרדי רואי-חשבון. כפי שעולה מהתכתובות שצורפו לבקשה, בדיקות שוטפות אלו הן טכניות באופיין ועניינן הכנת "רשימת מצאי" של המסמכים שטרם הועברו על ידי העמותה לרשם העמותות. בהפעילו גורמים חיצוניים אלו לצורך ביצוע המטלה הטכנית הנ"ל אין רשם העמותות אוצל מסמכות שהוקנתה לו בחוק אלא רק נעזר בגורמים חיצוניים לצורך פיקוחו על עמותות. היעזרות שכזו אין בה כל פסול והיא מוכרת במקומותנו מקדמת דנא. אדרבה, יש בה דווקא כדי ליעל את

פעילות רשם העמותות. ר' בג"צ 2303/90 פיליפוביץ ואח' נ' רשם החברות ואח', פ"ד מו(1) 410, 423-422.

בניגוד לטענת העמותה, אציין כי מהבקשה עולה שדרישות להעברת מסמכים נשלחו לה על ידי רשם העמותות עצמו ולא רק על ידי הגורמים החיצוניים בהם נעזר. כך, למשל, מכתבי רשם העמותות מתאריכים 10.8.04, 30.11.04, 9.5.05. אי המצאת המסמכים חותרת תחת מטרות חוק העמותות, שכן תוצאתה היא אי יכולת ביקורת ופיקוח של רשם העמותות על התנהלותה של העמותה.

מכיוון שהעמותה טענה כי לא ברור לה אילו מסמכים עליה להעביר, ולאור שרשם העמותות הסכים להעביר לעמותה דרישה מפורטת ומעודכנת להמצאת מסמכים, אני רואה לנכון לאפשר לעמותה ארכה קצרה נוספת להמצאתם. על כן, תוך 30 ימים תועבר דרישה מרשם העמותות לעמותה, אשר תפרט את מהות המסמכים וההבהרות הנדרשות מהעמותה וכן את לוח הזמנים להמצאתם לרשם העמותות. העמותה תמציא לרשם העמותות את המסמכים וההבהרות בהתאם לדרישה כאמור, ותוכל להפנות את תשומת לבו למסמכים אשר העמותה סבורה – לגישתה – כי אין לאפשר לציבור הרחב עיון בהם.

לא יאוחר מיום 4.6.06 ייתן רשם העמותות הודעה אם קיימה העמותה את דרישותיו. אם לא תקיים זו את דרישתו, יינתן צו הפירוק במועד מתן ההודעה.

ניתנה היום כ"ה בשבט, תשס"ו (23 בפברואר 2006) בהעדר. ההחלטה נשלחה במנ"ת.

ב. גילאור, שופטת

נשיאה

